

da se tiskajo v 2000 delih; 3) Schoedlerjeve knjige 2 oddelek, to je, astronomija, katero spisuje g. V. Ogrinec, in kemija, katero ima v delu g. prof. Fr. Erjavec; 4) Zemljovidov dve ali tri mape, ako pripusté denarne zadeve, in sicer: Azijo, Ameriko severno, in ako dobro kane, tudi Ameriko južno. Vendar morajo k temu pripomoči še prihodnji družniki. — Zarad razpošiljanja Matičinih knjig in map se tajniku naroči, da to stvar uredi, kakor se njemu najboljše zdi.

Prof. Marn naznani, da je založnik Majarjeve ruske slovnice, g. Gr. Blaž, podaril več zvezkov Matičini knjižnici, iz katere si jih družniki lahko izposojujejo, in daritelju se s tem izreče spodobna hvala. — Prof. Vavrů nasvetuje, da se knjige, največ starinskega pravoslovnega obsežka, ki so še v prejšnjem stanovanju Matičinem, prepustijo udom društva dramatičnega v porabo, kar se soglasno odobri, in prof. Šolar pové, koliko národnega blaga je došlo dalje Matici.

Prvosednik dr. Costa spregovori sedaj o nagradi, ktera naj se voli marljivemu tajniku Matičinemu, ktera je 200 gold. pri obilo naraslih in zvesto izvrševanih poslih majhna, čemur odbor hvaležno pritrdi.

Nazadnje se dostojno spominja ta čas umrlega odbornika, po čegar nasvetu letos že gré Schoedlerjeva knjiga med družnike, in slavnega pisatelja g. A. Janežiča, in odbor s predsednikom vred vstavši čestí spomin res blagega rodoljuba, kteremu i Matica kliče: Večnaja mu pamet!

Slovstvene stvari.

Vabilo.

Z novim letom začne podpisani izdajati lepoznanški list „Zvon“, kterega tu spodobno priporoča vsem slovenskim rodoljubom.

Da je dolžnost vsacega pravega rodoljuba skrbeti po svoji moči, da se našemu tolikanj omike željnemu ljudstvu, zlasti pa mladini, podaja kreпка, zdrava dušna hrana, ki bistri um in blaži srcé;

da nam je treba v slovstvenem delovanju središča, kjer se zbirajo in spoznavajo, zbujaajo in vadijo mlade moči — organa, kateri ne gledé na desno, ne na levo, ne na stranke in osebe, držé se le večnih zakonov resnice in lepote, ima za vodilo le pravo omiko narodovo;

da je zadnji čas spraviti na dan tak lepoznanški list, če nočemo, da kmalu popolnoma preneha naše komaj vpihano slovstveno življenje, posebno pa v tem vihnem času, ki je videti ugoden le materijalnim prizadevam;

tega pač ni treba dokazovati, komur je v resnici mar duševni razvoj našega naroda.

Umetnost je cvet človeške omike, neusahljiv vir najčistejšega vživanja, in milovanja vreden je človek, milovanja vreden narod, kterega ne ogrevajo njeni blagodejni žarki; gorjé narodu, kteremu ni pokazala poezija svojega zornega obličja; kaj bo izbujalo in povzdigovalo, kaj navduševalo in blažilo njegovo mladino; kaj branilo, da v najnevarnejšem času ne zabrede v pogubno močvirje; kaj jo varovalo, da jej prezgodaj ne odrevene mehka srca!

Slovenci se ne moremo ponašati ne z velikostjo in bogastvom svoje dežele, ne sè slavno preteklostjo, kakor drugi naši bratovski narodi; z vso močjo toraj obdelujmo duševno polje, katero nam je edino odmerjeno, da nam ne bode treba, ko pride enkrat združenja dan, s praznimi rokami stopiti pred svoje brate.

Tako bo načelo novega lista; kdor je z nami enacih misli, naj se nam pridruži.

Živo čuti podpisani, kako neugoden je čas njegovemu početju; lotil se ga je po dolgem premisliku, potem še le ko je dolgo čakal zastoj, da bi se poprijel potrebnega dela kdo drug, ki ima pri Slovencih več veljave in zaupanja.

„Zvon“ bo prinašal v prijetni mnogovrstnosti: pesmi, povesti, humoristične, natoroznanske in kulturno-zgodovinske spise; posebna naloga pa mu bo z estetično-kritičnimi spisi zlasti mladini buditi veselje do lepoznanstva, ter ji čistiti in blažiti okus, kazati ji v izgledih iz domačega slovstva in iz slovstev iz družih narodov, kaj je v resnici lepo, kaj le na videz; kaj naj izbira in prebira, za kaj naj se navdušuje in kaj naj posnema.

Vdeleževati se „Zvona“ obljubili so do zdaj gg.: Celestin, Erjavec, Jurčič, Levec, B. Mirán, J. Ogrinec in Valjavec.

„Zvon“ bo izhajal 1. in 15. dan vsacega meseca na celi pōli redno in bo veljal za 3 mesece 1 gold., za celo leto 3 gold. Naročnina naj se pošilja podpisanemu.

Slovenski listi se uljudno prosijo, da bi razglasili to povabilo.

Na Dunaji 14. decembra 1869.

J. Stritar,

Wien I., Johannesgasse, 16.

Mnogovrstne novice.

* Hišni zrak gledé zdravja pozimi. Angleški zdravniki mislijo, da mnozih bolezin pozimi je bolj krivo to, da zrak v toplih sobah presuh, kakor to, da je vnanji zrak mrzel. Pogreti zrak v sobah (v zakurjenih hišah) se preveč osuši, tak pa dela na pljuča človeška tako, da jim vnanji mrzli zrak tem lože škoduje. Da se tedaj primerna, zdravju potrebna vlaga v sobi vzdrži, imajo Angleži prav pametno navado, da v vsaki zakurjeni sobi imajo na plitvi skledici zmiraj nekoliko vode, ktera se razgreta preminja v puh in zraku v sobi daje potrebno vlago. — To je res priporočila vredno in nobenih stroškov in nobenega truda ne prizadene.

* (Jezuiti.) Udje reda sv. Ignacija Loyole so se od leta 1849. do 1869. znatno pomnožili. Leta 1836. bilo je jezuitov po celem svetu 3067, l. 1844. so se pomnožili za 1072. 1. januarja 1869. leta jih je pa 8584. Na Nemškem, Francoskem, Angleškem, v Avstriji, Belgiji bilo jih je leta 1836. skupaj 641, 30 let kasneje (leta 1868.) pa jih je bilo 2190.

Kratkočasnica.

Kakošen razloček je med papežem in med Rotšildom, najbogatejšim judom na svetu? — praša nekdo družbico. — „Razloček je ta, da je papež vladar vseh vernih, Rotšild pa je vernik (upnik) vseh vladarjev“ — dobí za odgovor. (Vse države so namreč Rotšildu dolžne.

Dopisi.

Iz Trsta 24. dec. (Novi nadzornik za Isterske šole) je izvoljen. Ernest Gnad, rojen Nemec iz Českega in dosedaj gimnazijski učitelj pri tukajšnji državni gimnaziji (popred je tudi na 2 ali 3 beneških gimnazijah nemščino podučeval), je imenovan za to prevažno službo s sedežem v Poreči. *) Tukaj se Sloveni drug drugu poprašujejo, kake zasluge za šolstvo ima novi nadzornik? Nikdo ne vé nam ne jedne pokazati. Pri vsem tem mož tudi ne zná ne jedne slovensko-hrvaške

*) Iz Istre smo prejeli dopis istega obsežka.